			Vrednost Slovenija										Skupna ocena kazalnikov	Vrednost EU								
SC	Potreba	Kazalnik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1	Zagotoviti primerljiv dohodkovni položaj KMG	Faktorski dohodek v kmetijstvu	100	114,01	90,72	91,14	103,21	114,1	104,45	97,5	135,56	120,16	3,5	100	108,97	107,65	111,95	113,18	109,37	111,13	125,27	123,09	128,72
1	Zmanjševanje razlik v dohodku med KMG na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost in KMG izven OMD	Kvalitativno: V Sloveniji se soočamo s številnimi dejavniki, ki negativno vplivajo na doseganje primernega/primerljivega dohodka iz kmetijske dejavnosti; med drugimi tudi kmetovanje na OMD območjih, kjer se nahajajo pretežno majhne in nespecializirane kmetije z značilno slabšo produktivnostjo,... Kmetovanje na teh območjih je in vedno bo drugačno (ožji nabor usmeritev, manjša produktivnost, višji stroški proizvodnje...), zaradi česar bo prav gotovo tudi v prihodnje prihajalo do razlik pri doseganju primernega/primerljivega dohodka iz primarne kmetijske pridelave.										4											
1	Zagotavljati stabilnost dohodka KMG	Podjetniški dohodek na PDM	4217,8	5091,06	3820,8	3913,96	4510,8	5149,69	4572,76	4126,6	6136,51	5411	4	10.817,0	12.478,5	12.186,2	12.835,8	13.012,4	12.365,2	12.613,9	15.048,0	14.103,5	14.672,0
		Indeks podjetniškega dohodka na PDM	100	114,01	90,72	91,14	103,21	114,1	104,45	97,5	135,56	120,16	3,5	100	108,97	107,65	111,95	113,18	109,37	111,13	125,27	123,09	128,72
		Delež neposredne podpore v faktorskem dohodku						27	29	31	23		4						27	27	24	25	
1	Zmanjšati izpostavljenost KMG vremensko/klimatskim tveganjem	Izplačana sredstva za sofinanciranje zavarovalnih premij v kmetijstvu	6,65	5,17	4,39	4,67	4,1	1,92	1,41	2,42	4,44	4,74	3										
		Zavarovana kmetijska zemljišča (v ha)	55067	46751	46971	42681	38343	41486	36762	45448	50958	52871	3										
1	Ohranitev proizvodnega potenciala in obsega kmetijskih zemljišč	povprečna velikost KMG v OMD (ha)						7,3	7,3	7,4	7,4	7,5	3										
		povprečna velikost KMG izven OMD (ha)						10,4	10,6	10,7	10,9	11,2	3										
													0										
2	Povečanje produktivnosti, konkurenčnosti in tehnološki razvoj kmetijskih gospodarstev, vključno s prehodom v krožno gospodarstvo	Skupna faktorska produktivnost v Sloveniji (indeks)					97	95	99	103	101	105	3				105	107	108	110	110	110	
2	Povečanje konkurenčnosti kmetij na gorskih območjih	Delež KZU v OMD (%)							75,50%			76,2%	2										57,4%
2	Povečanje konkurenčnosti in tržne naravnanosti majhnih kmetij, ki imajo tržni potencial	Kvalitativno: V okviru ukrepov M04.1 in M04.2 so podprta zlasti večja KMG, tudi na OMD, vendar pa izgubljamo segment manjših kmetij v okviru investicijskih podpor											4										
2	Povečanje konkurenčnosti in tržne naravnanosti ekoloških kmetij	Naložbe ekoloških kmetov so običajno manjše kot pri ostalih naložbah kmetij, vendar pa se trend naložb v ekološka kmetijstva z namenom povečanja tržnega potenciala izboljšuje in je pozitiven.											2										
2	Tehnološki razvoj živilsko-predelovalne panoge, vključno z digitalizacijo in prehodom v krožno gospodarstvo	Produktivnost ŽPI (v 000 EUR)			156	159,4	160,8	162,9	154	157,6	155,2	158,2	3										
2	Učinkovito delovanje AKIS ter prenosa inovacij in znanja v prakso	Delež gospodarjev kmetij vključenih v izobraževanje/usposabljanje (C.24)	26,71			38,19			35,41				1,5	21,86			24,12			26,18			
2	Povečanje konkurenčnosti gozdarstva in tehnološki razvoj v gozdno-lesni verigi	Vrednost gozdarske proizvodnje (mil EUR)			426,5	448	483,7	472,4	548,6	552	589		2										
2	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja ter prenosa znanja in inovacij v prakso za področje gozdarstva SC 10	Delež gospodarjev kmetij vključenih v izobraževanje/usposabljanje (C.24)	26,71			38,19			35,41				1,5	21,86			24,12			26,18			
													0										
3	Vzpostavitev in razvoj močnih in odpornih verig vrednosti preskrbe s hrano	Dodana vrednost primarnih proizvajalcev v verigi preskrbe s hrano (mio EUR)	638,5	709,88	634,27	656,11	714,87	766,5	724,63	694,93			3										
3	Boljša tržna organiziranost pridelovalcev za skupen nastop na trgu in krepitev neposrednega trženja pridelovalcev	Kvalitativno - zaostajanje za EU ocena 5 (na osnovi podatka o številu organizacij proizvajalcev)											5										
3	Boljša tržna organiziranost za skupen nastop na trgu za področje gozdarstva	Kvalitativno - primerljivo z EU ocena 5 (glede na veliko razdrobljenost na področju lastništva gozdov)											5										

3	Krepitev vključevanja v sheme kakovosti in prepoznavnosti shem kakovosti med potrošniki	Kvalitativno - primerljivo z EU ocena 3 (v preteklem obdobju je bilo vzpostavljeno razmeroma veliko število shem kakovosti, vzpostavljen je učinkovit mehanizem za zaščito porekla proizvodov)											3											
3	Povezovanje ekoloških proizvajalcev s ciljem večje prisotnosti ekoloških proizvodov na trgu in v verigah vrednosti	Kvalitativno: Zaradi nezadostnih količin domačih ekoloških proizvodov na trgu in predvsem premalo razvitih tržnih poti je povezovanje in združevanje na področju ekološke pridelave in trženja ekoloških proizvodov eden od osrednjih ciljev.											3											
3	Krepitev kratkih dobavnih poti in lokalnih trgov	Kvalitativno - boljši od EU ocena 1 (Slovenija je vzpostavila nadpovprečno učinkovit sistem javnega naročanja prav tako pa je dobro razvita mreža lokalnih tržnic											1											
3	Učinkovito delovanje AKIS-a ter prenosa inovacij in znanja v prakso	Delež gospodarjev kmetij vključenih v izobraževanje/usposabljanje (C.24)	26,71			38,19			35,41				1,5	21,86			24,12			26,18				
													0											
4	Zmanjševanje emisij TGP iz kmetijstva	Delež TGP iz kmetijstva od vseh TGP	7,65	7,85	8,41	8,24	9,21	8,66	7,58	7,25			2	15,06	15,32	17,24	17,57	17,62	19,05	19,57	19,43			
4	Ohranjanje organske snovi v kmetijskih tleh	Organska snov v obdelovalni zemlji (organski ogljik g/kg)			38,77			40,8					2			29,41			29,51					
4	Prilagoditev kmetijskih gospodarstev na podnebne spremembe	Kvalitativno: PN 5 v prejšnjem PRP ni bila programirana, zato je delež izdatkov v okviru PN5 za namene prehoda na nizkoogljično in gospodarstvo odporno na podnebne spremembe veliko manjški kot v ostalih evropskih državah.											4											
4	Ohranitev in obnovitev kmetijskega in gozdnega potenciala po naravnih nesrečah in neugodnih vremenskih razmerah	Škoda zaradi naravnih nesreč (EUR)		7.067.033	60.066.582	106.205.331	/	6.609.600	44.280.701	112.133.470			1											
4	Povečanje OVE in učinkovita rabe energije pri primarni pridelavi hrane	Proizvodnja OVE iz kmetijstva (kToe)	36,397	26,546	29,138	26,298	21,7	22,2	24,3	21,8	20,4		4,5	610,5889231	656,6483462	738,5192308	824,8079231	931,7130385	936,89642	898,3001852	961,97104	983,11911		
4	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja o podnebnih spremembah in trajnostni energiji	Delež gospodarjev kmetij vključenih v izobraževanje/usposabljanje (C.24)	26,71			38,19			35,41				1,5	21,86			24,12			26,18				
4	Zagotovitev ustrezne tehnološke infrastrukture laboratorijev in ustrezne tehnološke in kadrovske opremljenosti za namen monitoringa ter zagotavljanja ustreznega nabora analitičnih metod ter krepitev sistema napovedovanja škodljivcev in bolezni rastlin in prognostičnih obvestil ter prenosa znanja v prakso	Kvalitativno: Ni potreba, temveč ukrep.											1											
													0											
5	Zmanjšanje negativnih vplivov kmetijstva na stanje površinskih in podzemnih voda	Nitrati v podzemni vodi (delež visoke kakovosti v % merilnih mest) (C.40)			77,78					83,33			3			77,35					79,49			
5	Ohranjanje kmetijskih in gozdnih tal	Erozija tal zaradi vode (C.42) Prizadete kmetijske površine z zmerno do močno ogroženostjo (1000 ha)	242,1						307,1				3,5	430,9						508,48				
5	Zmanjševanje izpustov TGP in amonijaka	Izpusti amonijaka iz kmetijstva (1000t)	18	17	17	16	17	17	17	17			2	3530	3535	3513	3515	3558	3602	3623	3636			
5	Spremembe v prostorskem načrtovanju	Kvalitativno: zaradi podnebnih sprememb je pričakovati, da se ogroženost nekaterih območij še povečala, zemljišča pa lahko postanejo tudi manj ali celo neuporabna za kmetijsko in gozdarsko uporabo. Ker je trend ogroženosti območij rahlo negativen, podajamo oceno 3.											3											
5	Vzpostavitev in vodenje celovitega kakovostnega in javnosti odprtega informacijskega sistema za spremljanje vpliva podnebnih sprememb na kmetijstvo in gozdarstvo (npr. suše)	Kvalitativno: o je del AKIS in ocenjujem, da je stanje nekoliko slabše kot pri SC2											1											
5	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja za področje voda, tal in zraka	Delež gospodarjev kmetij vključenih v izobraževanje/usposabljanje (C.24)	26,71			38,19			35,41				1,5	21,86			24,12			26,18				

5	Zagotovitev ustrezne tehnološke infrastrukture laboratorijev in ustrezne tehnološke opremljenosti za namen monitoringa ter zagotavljanja ustreznega nabora analitičnih metod ter krepitev sistema napovedovanja prognostičnih obvestil	Kvalitativno: Ni potreba, temveč ukrep.											1											
													0											
6	Ohranjanje oz. izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti habitatov in vrst kmetijske krajine, zlasti na območjih Natura 2000	Indeks ptic kmetijske krajine	80,7	82,8	85	80,2	79,3	71,6	75,5	76,1	78,3	77,3	2,5	85,20	86,10	83,60	80,06	83,46	81,76	79,83	74,90			
6	Ohranjanje kmetijske kulturne krajine in krajinskih značilnosti	Kvalitativna ocena: 4 - 5-20% UPAD krajinskih značilnosti kot so grbinasti travniki, strmi travniki, mejice, obvodna vegetacija, visokodebelni sadovnjaki, različna zamočvirjena zemljišča v kulturni krajini, posamezna drevesa in grmi v zadnjih 10 letih.											4											
6	Ohranjanje ekosistemske storitve opraševanja z izboljšanjem življenjskega prostora divjih opraševalcev	Delež kmetijskih zemljišč vključenih v ekološko kmetijstvo			7,32	8,07	8,55	8,85	9,12	9,6	10,01		2			6,49	6,57	6,75	7,18	7,77	8,23	8,67		
6	Ohranjanje oz. izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v gozdovih	Delež gozdnih površin vključenih v Natura 2000 (%)		36	36	38	38	38	38	38	38	38	2		19	19	19	19	20	20	20	20	20	20
6	Ohranjanje oz. izboljšanje stanja kmetijske biotske raznovrstnosti	Avtohtone pasme domačih živali, število rejcev, ki so vložili zahtevek za kmetijsko okoljska plačila – reja avtohtonih in tradicionalnih pasem domačih živali	1650	1619	1345	1423	1416	1006	1241	1225	1232	1354	3											
6	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja za področje naravovarstva	Delež gospodarjev kmetij vključenih v izobraževanje/usposabljanje (C.24)	26,71			38,19			35,41				1,5	21,86			24,12			26,18				
													0											
7	Izboljšanje starostne strukture nosilcev kmetijskih gospodarstev	Delež mladih gospodarjev kmetij							5%				3,5							6%				
7	Ustvarjanje novega delovnega mesta	Kvalitativno: pri ustvarjanju delovnih mest zaostajamo za EU, predvsem zato, ker imamo povečini družinske kmetije, ki zaposlujejo člane družine, ne generirajo pa novih delovnih mest. Za ustanavljanje delovnih mest je potreba podpora iz SKP											4											
7	Olajšanje dostopa do sredstev za naložbe	Pomoč za zagon kmetijske dejavnosti, mladi kmetje – PRP (EU + SLO) (000 EUR)							6.241	8.538	6.755	9.446	2											
7	Dvig usposobljenosti in prenos znanja	Delež gospodarjev kmetij vključenih v izobraževanje/usposabljanje (C.24)	26,71			38,19			35,41				1,5	21,86			24,12			26,18				
7	Poskrbeti za prenosnika	Kvalitativno: sigurno zaostajamo za povprečjem EU , glede na to, da se ukrep več v tem programskem obdobju ne izvaja.											3											
7	Omogočiti zagon kmetijske dejavnosti novim pristopnikom v kmetijstvo	Kvalitativno: Pri potrebi »Omogočiti zagon kmetijske dejavnosti novim pristopnikom v kmetijstvo« pa tudi zaostajamo za EU saj bi se naj v PRP 2021-2027 za njih pripravil poseben ukrep.											5											
													0											
8	Razvoj osnovnih storitev, dvig kakovosti življenja in zagotavljanje infrastrukturnega razvoja na podeželju	Stopnja tveganja revščine na podeželju	14,5	15,1	14,4	16	16	14,8	14,7	14,1	13,4	12,1	2	20,6	20,9	19,6	19,9	20,1	19,8	19,8	18,8	19,3	18,5	
8	Socialna vključenost vseh prebivalcev	Stopnja tveganja revščine	18,3	19,3	19,6	20,4	20,4	19,2	18,4	17,1	16,2	14,4	2	23,8	24,3	24,8	24,6	24,4	23,8	23,5	22,4	21,8	21,4	
8	Spodbujanje zaposlovanja in podjetništvo na podeželju	Podjetniški dohodek na PDM (C.26)	4.217,8	5.091,1	3.820,8	3.914,0	4.510,8	5.149,7	4.572,8	4.126,6	6.136,5	5.411,0	4	10.817,0	12.478,5	12.186,2	12.835,8	13.012,4	12.365,2	12.613,9	15.048,0	14.103,5	14.672,0	
8	Razvoj krožnega gospodarstva in biogospodarstva na podeželju	Bruto dodana vrednost biogospodarstva v Sloveniji (v mio EUR)	#######	2.176,40	2.053,30	2.052,80	2.163,10	2.272,80	2.296,00	2.333,40			3											
8	Spodbujanje različnih oblik sodelovanja ter izboljšanje prenosa znanja in ter informiranje deležnikov na podeželju	Delež gospodarjev kmetij vključenih v izobraževanje/usposabljanje (C.24)	26,71			38,19			35,41				1,5	21,86			24,12			26,18				
													0											

9	Za bolj skrbno »upravljanje« s protimikrobnimi zdravili/antibiotiki za zdravljenje živali	Letna prodaja veterinarskih protimikrobnih zdravil za vrste ki proiyvajajo hrano mg/PCU	46,9	46,1	37	22,4	33,4	26,4	30,3	36,5	43,2		3
9	Zmanjšati rabo FFS	Prodaja FFS (kg aktivnih snovi)		1.121.873	1.016.069	917.483	1.009.912	1.046.822	1.156.192	1.087.286	1.171.820		3
9	Zagotavljanje živalim prilagojenih načinov reje	nekaterih področjih živinoreje kljub dosedanjim ukrepom SKP (predvsem sofinanciranja v investicije in krepitev v konkurenčnost sektorjev) spremembe tehnologij izvajajo (pre)počasi. Razlogi pa niso zgolj ali pretežno ekonomski. Medtem, ko so drugi živinorejski sektorji zaradi same narave dela v boljšem izhodišču, pa za del sektorja govedoreje, predvsem so to kmetije s prirejo mleka in mešano govedorejo, prehod na prosto rejo ali rejo z vključenimi izpusti in/ali pašo ni enostavno. Vezana reja molznic, plemenskih telic in pitovnih živali je značilna in v regiji še kar pogosta, zato bi nenadne zaostritve pri pogojih reje naše reje kljub konkurenčnosti sektojev privedle do brezizhodnih položajev. V najboljšem primeru v preusmeritev v rejo krav dojilj (manj v pitanje), kar pa na dolgi rok za številne ob zmanjšanju konkurenčnosti pomeni tudi najslabši scenarij, tj. prekinitev kmetijske dejavnosti. Ocenjujemo, da je prioriteta z leti in pretekom več programskih obdobij pridobila na pomenu, kar pa pomeni iskanje rešitev tudi širše kot le v okviru SKP											5
9	Zmanjševanje izgub in odpadkov hrane	Nastala odpadna hrana (kg/prebivalca)				57	61	65	67	64	68	67	3

SC	Potreba	Ocena	Obrazložitev
1	Zagotoviti primerljiv dohodkovni položaj KMG	5	V Sloveniji se soočamo s številnimi dejavniki, ki negativno vplivajo na doseganje primernega/primerljivega dohodka iz kmetijske dejavnosti; razdrobljena struktura, majhnost in nespecializiranost kmetij, slaba produktivnost,… V prihodnjem desetletju ni mogoče pričakovati pomembnejših odmikov v pozitivno smer, zato je nadaljevanje naporov pri doseganju primernega/primerljivega dohodka iz naslova SKP nujno potrebno!
1	Zmanjševanje razlik v dohodku med KMG na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost in KMG izven OMD	4	V Sloveniji se soočamo s številnimi dejavniki, ki negativno vplivajo na doseganje primernega/primerljivega dohodka iz kmetijske dejavnosti; med drugimi tudi kmetovanje na OMD območjih, kjer se nahajajo pretežno majhne in nespecializirane kmetije z značilno slabšo produktivnostjo,… Kmetovanje na teh območjih je in vedno bo drugačno (ožji nabor usmeritev, manjša produktivnost, višji stroški proizvodnje…), zaradi česar bo prav gotovo tudi v prihodnje prihajalo do razlik pri doseganju primernega/primerljivega dohodka iz primarne kmetijske pridelave. Razlike se lahko zmanjšujejo z diverzifikacijo prihodkovnih virov, pri čemer so tudi plačila iz naslova SKP pomemben dejavnik. Nikakor pa ne sme glavnina temeljiti na plačilih SKP, potrebne so tudi finančne vzpodbude za diverzifikacijo drugih oblik financiranja (nacionalni, razvojni skladi,…).
1	Zagotavljati stabilnost dohodka KMG	4	Stabilnost dohodka in zmanjševanje razlik v doseganju tega med sektorji, med ne-OMD in OMD območji ipd. se lahko zmanjšujejo z vzpostavitvijo stabilnih prodajnih poti, krajšanjem nabavnih in prodajnih poti, z diverzifikacijo prihodkovnih virov, pri čemer so tudi plačila iz naslova SKP pomemben dejavnik. Nikakor pa ne sme glavnina temeljiti zgolj na plačilih SKP, potrebne so tudi finančne vzpodbude za diverzifikacijo iz drugih, nekmetijskih, virov financiranja (nacionalni, razvojni skladi, skladi za egionalni razvoj…).
1	Zmanjšati izpostavljenost KMG vremensko/klimatskim tveganjem	4	V največji meri gre za globalni proble (ali vseevropski problem), zato je financiranje z naslova SKP silno pommebna, ne sme pa biti zgolj edini vir. Kmetijstvo trpi posledice trudi drugih sektorjev, ki so degradirala okolje, zato so nujni tudi drugi viri financiranja.
1	Ohranitev proizvodnega potenciala in obsega kmetijskih zemljišč	3	V osnovi za nacionalni vidik prehranske varnosti in ohranjanja potencila, zato mora glavnina financiranja temeljiti na plačilu nacionalnih sredstev. Zgolj naslanjanje na SKP daje vtis, da je drugim bolj mar za naša kmetijska zemljišča kot nam samim.
2	Povečanje produktivnosti, konkurenčnosti in tehnološki razvoj kmetijskih gospodarstev, vključno s prehodom v krožno gospodarstvo	4	Zaradi velikega deleža območij z neugodnimi pridelovalnimi razmerami za kmetijsko proizvodnjo ter neugodne velikostne, starostne in izobrazbene strukture na kmetijskih gospodarstvih so za povečanje konkurenčnosti kmetijskih gospodarstev nujne intervencije v okviru SKP.
2	Povečanje konkurenčnosti kmetij na gorskih območjih	4	V Sloveniji se soočamo s številnimi dejavniki, ki negativno vplivajo na doseganje primernega/primerljivega dohodka iz kmetijske dejavnosti; med drugimi tudi kmetovanje na gorskih območjih, kjer se nahajajo majhne in nespecializirane kmetije z omejenim načinom sodobnega kemtovanja (tudi zaradi ranljivosti območij), z značilno slabo produktivnostjo, … Kmetovanje na teh območjih je in vedno bo drugačno (ožji nabor usmeritev, manjša produktivnost, višji stroški proizvodnje…), zaradi česar bo prav gotovo tudi v prihodnje prihajalo do razlik pri doseganju primernega/primerljivega dohodka iz primarne kmetijske pridelave. Razlike se lahko zmanjšujejo z diverzifikacijo prihodkovnih virov, pri čemer so tudi plačila iz naslova SKP pomemben dejavnik. Nikakor pa ne sme glavnina temeljiti na plačilih SKP, potrebne so tudi finančne vzpodbude za diverzifikacijo drugih oblik financiranja (nacionalni, razvojni skladi,…).
2	Povečanje konkurenčnosti in tržne naravnanosti majhnih kmetij, ki imajo tržni potencial	3	Dojemljivost "majhnosti" kmetij s tržnim potencialom je različna glede na proizvodno usmeritev. Tako po obsegu in proizvodnji majhne sadjarske, zelenjadarske in vinogradniške kmetije dosegajo boljši dohodkovni položaj od kmetij s ti. butično proizvodnjo žit, živinorejsko proizvodnjo ipd. V kolikor bo merilo"majhnosti" nek ekonomski kazalnik (ali več), potem predlagam enotno oceno 4. Dodatno k tej pa pojasnilo, da mora Slovenija interes pokazati tudi z drugimi viri financiranja (tudi nekmetijskimi).

Legenda ocen:
5- trg ne more učinkovito sam nasloviti potrebe, nujno je financiranje iz SKP
1- potrebo učinkovito naslavlja trg, financiranje SKP ni potrebno

2	Povečanje konkurenčnosti in tržne naravnanosti ekoloških kmetij	2	Ne glede na samostojno poglavje v okviru SKP, gre v primeru EK (kot pri številnih drugih shemah kakovosti) za prostovoljni ukrep. Ta mora prostovoljno privzete omejitve in s tem morebitne razlike v stroških **pokriti z naslova tržne dejavnosti, LE DELNO pa je podpiranje s strani SKP smiselno**. Dosedanji način podpor SKP v Sloveniji v pretežni meri ni pripomogel k vzpostavitvi verige s tovrstnimi proizvodi. Poleg nepoenotenih pravil znotraj EU (razlike so v podrobnosti, ki lahko pomembno vplivajo na ekonomiko) na stanje vpliva izhodiščno stanje, tj. agregatno stanje v kmetijstvu, ki je parcialno že opisano med različnimi SCji. Naravne danosti, nezainteresiranost proizvajalcev FFSin hkratna konzervativnost SLO pri refistriranju FFS, nekoncentriranost rej, itd. ima za posledico v Sloveniji pomembno manjšo intenzivnost pridelave/prireje z manjšo in/ali racionalnejšo rabo resursov. Opozorili bi na nevarnosti. Podpiranje že ekstenzivnega kmetijstva v še bolj ekstenzivno pomeni v slovenskih razmerah slabšanje konkurenčnosti kljub na videz višjim prihodkom. S stroškovnega vidika je v Sloveniji v pretežni meri konvecionalna pridelava dražja od ekoleške v državah z boljšimi razmerami za kemtovanje, dodatne omejitve pa pripomorejo še k večjemu razkoraku med cenami, kar se opazi že s pregledom cen v trgovinah in pa porastom EK proizvodov iz uvoza, medtem ko pa proizvodnja, kljub povečevanju števila vključenih kmetij v Sloveniji, stagnira. Zaradi omenjenih razlogov organiziran odkup pri številnih proizvodih v večjem obsegu ne more zaživeti in se konkurenčnost tržnih EK kmetij ohranja zgolj ob neposredni predelavi in prodaji. Iz tega stališča se kaže, da je učinek podpor k celotni družbi v Sloveniji in ohranjanju potenciala kmetij zanemarljiv. Podpiranje s tega naslova je v nekaj primerih tudi v navzkrižju z SC1. Konkurenčnost in doseganje primerljivega dohodka je pogojeno tudi s specializacijo in pa strukturnimi spremembami slovenskega kmetijstva (večanjem obsega proizvodnje posameznih kmetij), kar pa EK plačila zavirajo.
2	Tehnološki razvoj živilsko-predelovalne panoge, vključno z digitalizacijo in prehodom v krožno gospodarstvo	3	Vsekakor ni zadržkov, da je modernizacija ŽPI sektorja podprta z naslova SKP, še posebno s stališča globalne konkurenčnosti ŽPI v članicah EU. Naslavljanje potrebe v Sloveniji pa ni skladno z analizo stanja. Prestrukturiranje ŽPI je vzpodbudil pritisk konkurence neodvisno od SKP. Podjetja so za to črpala sredstva iz številnih virov (nacionalne podproe, podpore SKP, razvojni skladi, bančna posojila). Z investicijami je sočasno prihajalo do digitalizacije in optimiranja proizvodnje. S slednjo so podjetja iz ekonomkse in tudi trženske logike poskrbela za ti. krožno gospodarstvo.
2	Učinkovito delovanje AKIS ter prenosa inovacij in znanja v prakso	2	Opredelitev potreb je preširoka in presplošna za natančnejšo oceno. Opredelitev zgolj na raziskave in preizkušanje nakazuje večjo potrebo po podpori z naslova SKP (pa ne v celoti), medtem ko so za implementacijo znanja v prakso in svotovanje potrebna nacionalna sredstva; kmetijski del, ki že v osnovi financira delovanje KSS, nekmetijski del, ki financira kmetijska izobraževanja in NPK (pojasnila tudi pri SC7).
2	Povečanje konkurenčnosti gozdarstva in tehnološki razvoj v gozdno-lesni verigi	3	Prav gotovo je podora z naslova SKP potrebna. Ocena mere zadovoljevanja potreb iz naslova SKP je odvisna od zornega kota. Prav gotovo je pomen podpor SKP za osnovno gozdarsko in lesno predelovalno dejavnost vezan na dejavnike, kot so: samostojna ali dopolnilna na kmetijah, pravni status in s tem možnost koriščenja nekmetijskih virov financiranja, ipd. Iz naslova SKP mora biti primarni del (pogozdovanje, urejanje vlak, sečnja in spravilo) v večji meri podprt kot nato izdelava polizdelkov ali izdelkov. gre za podobno logiko kot podpore KMG in ŽPI, pri čemer pa v tem primeru "globalna varnost" ni tako pomebna kot v primeru ŽPI (glej pojasnilo potrebi "tehnološki razvoj ŽPI...").
2	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja ter prenosa znanja in inovacij v prakso za področje gozdarstva SC 10	2	Opredelitev potreb je preširoka in presplošna za natančnejšo oceno. Opredelitev zgolj na raziskave in preizkušanje nakazuje večjo potrebo po podpori z naslova SKP (pa ne v celoti), medtem ko so za implementacijo znanja v prakso in svotovanje potrebna nacionalna sredstva; kmetijski del, ki že v osnovi financira delovanje KSS, nekmetijski del, ki financira kmetijska izobraževanja in NPK (pojasnila tudi pri SC7).

3	Vzpostavitev in razvoj močnih in odpornih verig vrednosti preskrbe s hrano	2	Potreba po močnejšem vertikalnem povezovanju glavnih akterjev v živilsko pridelovalni in predelovalni verigi se predvsem odraža na nacionalni ravni. Gre za potrebo, kjer so potrebni predvsem postopki na organizacijski ravni. Izjemo predstavljajo izbrane investicije v posamezna vozlišča verig vrednosti (distribucijski centri, skupinske skladiščne kapacitete).
3	Boljša tržna organiziranost pridelovalcev za skupen nastop na trgu in krepitev neposrednega trženja pridelovalcev	5	Na strani primarne predelave se zaradi potrebe po izboljšanju pogajalskega in ekonomskega položaja kaže izrazita potreba po boljšem povezovanju s ciljem doseganja boljšega pogajalskega in ekonomskega položaja. Ker se hkrati povečuje tudi interes potrošnikov, ki želijo kupovati kakovostnejšo v lokalnem okolju pridelano hrano, je nujna boljša tržna organiziranost proizvajalcev.
3	Boljša tržna organiziranost za skupen nastop na trgu za področje gozdarstva	4	Podobno kot pri kmetijstvu je tudi pri gozdarstvu nujno združevanje in povezovanje predvsem na pridelovalnem področju (racionalizacija del v gozdu, nabava repromateriala). V nekoliko bolj omejenem obsegu to velja tudi za področje predelave in trženja gozdnih sortimentov in lesnih proizvodov. Ker pa so na področju gozdarstva vendarle že vzpostavljene določene strukture, je ta potreba z vidika financiranja iz SKP nekoliko manj izrazita.
3	Krepitev vključevanja v sheme kakovosti in prepoznavnosti shem kakovosti med potrošniki	4	Obstoječe sheme kakovosti je potrebno nadgraditi z novimi proizvodi v teh shemah, predvsem pa povečati število vključenih kmetijskih proizvajalcev. Pomebno je tudi zagotoviti večjo osveščenost potrošnikov, da bodo prepoznali dodano vrednost z vidika večje kakovosti (promocija proizvodov).

3	Povezovanje ekoloških proizvajalcev s ciljem večje prisotnosti ekoloških proizvodov na trgu in v verigah vrednosti	5	Zaradi nezadostnih količin domačih ekoloških proizvodov na trgu in predvsem premalo razvitih tržnih poti je povezovanje in združevanje na področju ekološke pridelave in trženja ekoloških proizvodov eden od osrednjih ciljev. Gre praktično za vzpostavitev sistema, kjer je potrebo nujno potrebno naslavljajti in financirati tudi iz SKP.
3	Krepitev kratkih dobavnih poti in lokalnih trgov	3	Raven zaupanja potrošnikov v kakovostno lokalno pridelano hrano se v Sloveniji nedvomno povečuje. Prav tako se povečuje interes javnih inštitucij po oskrbi iz lokalnega okolja, hkarti pa se povečuje obseg neposrednega trženja na kmetijah. Za naslavljanje te potrebe je primarno izboljšanje organizacijske strukture in upravno administrativnih postopkov, v manjši meri posamezni naložbeni projekti.
3	Učinkovito delovanje AKIS-a ter prenosa inovacij in znanja v prakso	2	Tako kot na drugih področjih je tudi pri krepitvi verig vrednosti zelo pomebno usposabljanje in prenos znanja s področja načrtovanja in organizacije proizvodnje, izboljšav in inovacij. Velik vpliv na izboljšanje učinkovitosti oziroma uspešnosti verig vrednosti preskrbe s hrano ima digitalizacija (optimiziranje procesov, sledenje proizvodov, avtomatizacija). Ključno je vključevanje teh procesov v organizacijske in administrativne postopke, njihovo potrebo pa pretežno naslavlja trg.

4	Zmanjševanje emisij TGP iz kmetijstva	4	Potrebne so prilagoditve proizvodnih procesov/praks na katere trg nima velikega vpliva. Številne rešitve so ekonomsko nezanimive, še posebej v razmerah razdrobljenega in nespecializiranega kmetijstva.
4	Ohranjanje organske snovi v kmetijskih tleh	5	Ohranjanje/povečevanje organske snovi v tleh na kratek rok nima pozitivnih ekonomskih učinkov. Za izvedbo večine ukrepov je potrebno financiranje SKP.
4	Prilagoditev kmetijskih gospodarstev na podnebne spremembe	4	Trg lahko le v manjšem obsegu naslavlja prilagajanje podnebnim spremembam. Predvsem za izgradnjo večje infrastrukture je potrebno financiranje iz naslova SKP.
4	Ohranitev in obnovitev kmetijskega in gozdnega potenciala po naravnih nesrečah in neugodnih vremenskih razmerah	4	Trg lahko prispeva k ohranitvi in obnovitvi kmetijskega potenciala po naravnih nesrečah in neugodnih vremenskih razmerah le v omejenem obsegu.
4	Povečanje OVE in učinkovita rabe energije pri primarni pridelavi hrane	3	Trg lahko razmeroma dobro naslavlja učinkovito rabo energije pri primarni pridelavi hrane. Povečanje rabe nekaterih OVE je v razmerah razdrobljenega kmetijstva (majhne kmetije) ekonomsko nezanimivo, nekatere pa bi lahko prepustili trgu.
4	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja o podnebnih spremembah in trajnostni energiji	5	V razmerah razdrobljenega in nespecializiranega kmetijstva trg ne more zagotoviti ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja oz. so tržne možnosti na tem področju zelo omejene.
4	Zagotovitev ustrezne tehnološke infrastrukture laboratorijev in ustrezne tehnološke in kadrovske opremljenosti za namen monitoringa ter zagotavljanja ustreznega nabora analitičnih metod ter krepitev sistema napovedovanja škodljivcev in bolezni rastlin in prognostičnih obvestil ter prenosa znanja v prakso	4	Potreba je oblikovana neustrezno (preozko) in bi jo bilo treba preoblikovati, kot npr. pri SC 2 (Učinkovito delovanje AKIS ter prenosa inovacij in znanja v prakso) in združiti s potrebo v vrstici zgoraj. Sicer pa gre za pomembne vsebine, za katere v razmerah razdrobljenega in nespecializiranega kmetovanja ne moremo pričakovati pomembnejše vloge trga.

5	Zmanjšanje negativnih vplivov kmetijstva na stanje površinskih in podzemnih voda	4	Kljub sorazmerno dobremu stanju površinskih in podzemnih voda, so potrebe na področju varovanja voda visoke, ker so ukrepi na področju varovanja samo, če se široko izvajajo.
5	Ohranjanje kmetijskih in gozdnih tal	5	Terenske značilnosti in tveganje erozije prsti zahtevajo prioritetno obravnavo ohranjanja kakovosti tal, ki so pogoj za konkurenčno kmetijstvo.
5	Zmanjševanje izpustov TGP in amonijaka	4	Potrebne so prilagoditve proizvodnih procesov/praks na katere trg nima velikega vpliva. Številne rešitve so ekonomsko nezanimive, še posebej v razmerah razdrobljenega in nespecializiranega kmetijstva.
5	Spremembe v prostorskem načrtovanju	3	Potreba je dolgoročno pomembna, a njeno naslavljanje presega odbobje zgolj enega obdobja financiranja. Poleg tega vprašanje bo vprašanje v prihodno naslavljala tudi strategija prostorskega razvoja Slovenije 2050.
5	Vzpostavitev in vodenje celovitega kakovostnega in javnosti odprtega informacijskega sistema za spremljanje vpliva podnebnih sprememb na kmetijstvo in gozdarstvo (npr. suše)	3	Mednarodno poročanje in potreba po nacionalnem spremljanju stanja tal in kmetijskega okolja, ter za spremljanje in prilagajanje klimatskim spremembam v programih PRP in drugo, terja vzpostavitev mednarodno primerljivih baz podatkov in ustreznega informacijskega sistema. Ti so zajeti tudi v spremembah Zakona o kmetijstvu.
5	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja za področje voda, tal in zraka	4	Potrebe po celovitem in sistemskem izobraževanju in informiranji s področja stanja kmetijskega okolja in vplivi kmetijske pridelava na lokalni, regionalni in globalni ravno zahteva posodobitev in nadgradnjo vsebin izobraževanja ter ustrezno diseminacijo znanj med deležniki v kmetijstvu in širši javnosti. Poleg vode in zraka, z precej znanimi vsebinami, je treba nasloviti, v veliki meri spregledani tematiki trajnostne rabe tal, rabi zemljišč ter biostki pestrosti. Pri tem je treba ustrezno nasloviti tako konflikte v prostoru in med sektorji kot kompromise.
5	Zagotovitev ustrezne tehnološke infrastrukture laboratorijev in ustrezne tehnološke opremljenosti za namen monitoringa ter zagotavljanja ustreznega nabora analitičnih metod ter krepitev sistema napovedovanja prognostičnih obvestil	3	Mednarodno poročanje in potreba po nacionalnem spremljanju stanja tal in kmetijskega okolja, ter za spremljanje in prilagajanje klimatskim spremembam v programih PRP in drugo, terja vzpostavitev infrastrukture laboratorijev z uvedenim sistemom kakovosti. Ti so zajeti tudi v spremembah Zakona o kmetijstvu (predvsem členi 28.xx).

6	Ohranjanje oz. izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti habitatov in vrst kmetijske krajine, zlasti na območjih Natura 2000	5	Visoka biotska pestrost je vezana na ekstenzivne kmetijske prakse, ki praviloma niso tržno konkurenčne, zato je SKP financiranje nujno.
6	Ohranjanje kmetijske kulturne krajine in krajinskih značilnosti	4	Krajinske značilnosti kmetijske krajine potrebujejo delno podporo SKP zaradi izpada dohodka kmetov, delno pa te izpade pokrijejo krajinski elementi sami, s pozitivnimi učinki, ki jih imajo na kmetijsko pridelavo (npr. zmanjšana poraba sredstev za varstvo rastlin zaradi večje prisotnosti naravnih sovražnikov škodljivcev). Obstaja tudi možnost višjega zaslužka z visoko kakovostnimi pridelki iz nekaterih krajinskih elementov (npr. travniških sadovnjakov, planinskih pašnikov).
6	Ohranjanje ekosistemske storitve opraševanja z izboljšanjem življenjskega prostora divjih opraševalcev	4	Ohranjanje divjih opraševalcev potrebuje delno podporo SKP zaradi izpada dohodka kmetov, delno pa te izpade pokrijejo divji opraševalci sami, s pozitivnimi učinki, ki jih imajo na kmetijsko pridelavo (npr. učinkovito opraševanje kmetijski rastlin)
6	Ohranjanje oz. izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v gozdovih	2	SKP financiranje je potrebno predvsem za ohranjanje manjšinjskih gozdnih habitatnih tipov (npr. ob vodah), ki so ogroženi. Zmanjšanje objedanja v ostalih gozdovih ne potrebuje SKP, ker bo prirastek višji in posledično tudi zaslužek iz gozda višji
6	Ohranjanje oz. izboljšanje stanja kmetijske biotske raznovrstnosti	3	SKP financiranje je delno potrebno za ohranjanje tržno nekonkurenčnih sort. Obstaja možnost višjega zaslužka s takimi sortami, če je promocija njihovih lastnosti pri potrošnikih ustrezna.
6	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja za področje naravovarstva	5	SKP financiranje je nujno potrebno, še posebej za izobraževanje na področju biodiverzitete v kmetijski krajini, financiranja iz trga ni.

7	Izboljšanje starostne strukture nosilcev kmetijskih gospodarstev	5	Zaradi neugodne velikostne struktur kmetijskih gospodarstev, nemobilnosti kmetijskih zemljišč in nezadostnega plačevanja socialnih prispevkov za pokojnino si ostareli kmetje težko privoščijo prenos kmetijskega gospodarstva na mlajšo generacijo. Brez ukrepov je nemogoče pričakovati, da se bo starostna struktura na kmetijskih gospodarstvih izboljšala.
7	Ustvarjanje novega delovnega mesta	3	Zaradi neugodne velikostne sturkture kmetijskih gospodarstev in prenizke stopnje specializacijeje so investicijski ukrepi nujni za ustvarjanje delovnih mest in povečanje dodane vrednosti na kmetijskih gospodarstvih.
7	Olajšanje dostopa do sredstev za naložbe	4	Na trgu je le majhno število institucij, ki bi ponujala finančna sredstva za kmetijsko dejavnost. Kmetje pogosto nimajo dostopa do finančnih sredstev zaradi nezadostnega zavarovanja oziroma pomanjkanja poslovne in kreditne zgodovine.
7	Dvig usposobljenosti in prenos znanja	3	Čeprav se je splošna izobrazbena struktura na kmetijskih gospodarstvih v zadnjem času precej izboljšala je še vedno velika potreba po specifičnih kmetijskih in podjetniških znanjih. Kljub temu, da na vseh nivojih obstajajo različni izobraževalni programi na področju kmetijstva in živilstva se zanimanje za te poklice med mladimi zmanjšuje. Izkušnje iz PRP 2007-2013 in PRP2014-2020 pa kažejo, da obstaja velik interes za neformalne oblike izobraževanj in usposabljanj.
7	Poskrbeti za prenosnika	4	Prenosnik, ki preda kmetijsko gospodarstvo in ne izpolnjuje pogojev za upokojitev ostane brez sredstev za preživljanje, saj majhna kmetijska gospodarstva velikokrat ne omogočajo dodatnih zaposlitev.
7	Omogočiti zagon kmetijske dejavnosti novim pristopnikom v kmetijstvo	5	V Sloveniji ni vzpostavljenega sistema, ki bi omogočal vključitev novih pristopnikov v kmetijstvo. Zaradi velike navezanosti ljudi na zemljo, možnost pridobivanja plačil nevezanih na proizvodnjo, velikega povpraševanja po kvalitetnih kmetijskih zemljiščih in pogosto neurejenih lastninskih (dednih) razmerij je težko na novo vzpostaviti kmetijsko gospodarstvo. Nujno je financiranje SKP, saj trg sam te potrebe ne naslavlja.

8	Razvoj osnovnih storitev, dvig kakovosti življenja in zagotavljanje infrastrukturnega razvoja na podeželju	4	Eden izmed glavnih ciljev regionalne politike v Sloveniji je dvig kakovosti življenja v vseh regijah z uravnoteženim gospodarskim, družbenim in okoljskim razvojem, ki temelji na načelih trajnostnega razvoja. Nezadostna infrastrukturna razvitost in pomanjkanje osnovnih storitev na podeželju zmnajšuje podjetniško aktivnost in dostopnost do socialnih storitev (šole, vrtci, ...). Za naslavljanje te potrebe je nujno medsktorsko sodelovanje različnih ministrstev (MKGP, MGRT, MDDSZ, MOP).
8	Socialna vključenost vseh prebivalcev	3	Boj proti revščini in socialni izključenosti je eden od glavni ciljev v strateških dokumentih EU.Za doseganje teh ciljev je potrebno usklajeno delovanje različnih družbenih podsistemov kot so aktivna politika zaposlovanja, vzdržnost pokojninskih sistemov, dostopnost zdravstvenih storitev in dostop izobraževanja ter usposabljanja za vse skupine prebivalcev.
8	Spodbujanje zaposlovanja in podjetništvo na podeželju	3	Aktivna politika zaposlovanja in razvoj podjetništva sta v veliki meri odvisna od ukrepov, ki so pristojnosti Ministrstva za gospodarstvo. Ministrstvo za kmetijstvo preko različnih ukrepov v okviru Programa razvoja podeželja (Naložbe v osnovna sredstva, Razvoj kmetij in podjetij) prispeva k povečanju zaposlenosti na kmetijskih gospodarstvih.
8	Razvoj krožnega gospodarstva in biogospodarstva na podeželju	4	Učinkovito in trajnostno upravljanje naravnih virov zahteva usklajeno delovanje znotraj celotne kmetijsko živilske verige. Potrebno je razširiti bazo znanja in sodbuditi tehnološki razvoj.
8	Spodbujanje različnih oblik sodelovanja ter izboljšanje prenosa znanja in ter informiranje deležnikov na podeželju	3	Tudi na podeželju delujejo številna društva, nevladne organizacije, interesne skupine in drugi s področja formalnega in neformalnega izobraževanja, ki pripravljajo različne programe vseživljenjskega učenja. Na podlagi dosedanjih izkušenj v okviru PRP lahko zaključimo, da je vzpostavitev sodelovanja med različnimi deležniki zelo zahtevna, če kmetje v sodelovanju ne vidijo ekonomskega interesa. Obstoječa izobraževanja in usposabljanja v okviru PRP so velikokrat samo predpogoj za pridobitev sredstev iz ukrepov SKP, vprašljiva pa je njihova dejanska vrednost

9	Za bolj skrbno »upravljanje« s protimikrobnimi zdravili/antibiotiki za zdravljenje živali	2	Podpore SKP za potrebo niso močno izražene, če v to ne štejemo sinergije učinkov podpor SKP za doseganje potreb drugih SCjev (investicije v sodobne tehnologije reje, inovacije, znanje o prehrani živali, sheme kakovosti, EK, KOPOP, itd.). Analiza stanja je pokazala, da Slovenija sodi med države z nizko rabo protimikrobnih zdravil. K temu prispeva tudi sama struktura slovenskega kmetijstva, naravne danosti, ki onemogočajo koncentracij in nenehnega povečevanja obsega reje itd. Na tem mestu je podpora SKP smiselna pri zagotavljanju sistema sljedljivosti in nadzora nad rabo protimikrobnih sredstev.
9	Zmanjšati rabo FFS	2	Podpore SKP za potrebo niso močno izražene, če v to ne štejemo sinergije učinkov podpor SKP za doseganje potreb drugih SCjev (investicije v sodobne tehnologije pridelave, inovacije, znanja o prehrani in zdravstvenem varstvu rastlin, EK, KOPOP itd.). Analiza stanja je pokazala, da Slovenija sodi med države z nizko rabo FFS. K temu prispeva tudi sama struktura slovenskega kmetijstva, naravne danosti, ki onemogočajo koncentracij in nenehnega povečevanja obsega pridelave, itd. Na tem mestu je podpora SKP smiselna pri vzpostavitvi in zagotavljanju poenotenega sistema izdajanja dovoljen za rabo FFS, sledljivosti in nadzora nad rabo FFS na celotnem območju EU.
9	Zagotavljanje živalim prilagojenih načinov reje	2	Podpore SKP za potrebo niso močno izražene, če v to ne štejemo sinergije učinkov podpor SKP za doseganje potreb drugih SCjev (investicije v sodobne tehnologije reje, inovacije, znanje o prehrani in obnašanju živali, vzpostavitev shem kakovosti, itd.).
9	Zmanjševanje izgub in odpadkov hrane	2	Podpore SKP za potrebo niso močno izražene, če v to ne štejemo sinergije učinkov podpor SKP za doseganje potreb drugih SCjev (investicije v sodobne tehnologije pridelave, predelave in skladiščenja hrane, vzpostavljanja kratkih dobavnih verig, itd.). Pri zagotavljanu potrebe po zmanjšanju odpadne hrane so potrebna tudi nacionalna sredstva, s katerimi je potrebno zajeti preostale deležnike v verigi (posredniki, potrošniki, zbiratelji in predelovalci odpadne hrane ipd.).

SC	Potreba	Ocena	Obrazložitev
1	Zagotoviti primerljiv dohodkovni položaj KMG	1	SKP in dohodka ter ukrepov izven kmetijstva (npr. ukrepi socialne politike,
1	Zmanjševanje razlik v dohodku med KMG na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost in KMG izven OMD	1	Zagotavljanje primerljivega dohodka in s tem zmanjšanja razlik v dohodku med območji je rezultat kombiniranja različnih ukrepov SKP in dohodka ter ukrepov izven kmetijstva (npr. ukrepi socialne politike, ukrepi za malo gospodarstvo, itd.). Ker gre za skupek številnih vsebinsko različnih ukrepov, ki jih zagotavljamo tudi z drugimi javnimi politikami, smo pri ocenjevanju kompleksnosti podali oceno 1.
1	Zagotavljati stabilnost dohodka KMG	3	K zagotavljanju stabilnega dohodka kmetijskih gospodarstev preko ohranjanja obsega proizvodnje v največji meri prispevajo neposredna plačila prvega stebra SKP. Poleg tega pa k stabilnosti dohodka pomembno prispevajo še ukrepi kot so investicije v osnovna sredstva in proizvodne procese ter sheme kakovosti. Enako kot pri zagotavljanju primerljivega dohodka, z ukrepi SKP zasledujejo tudi druge cilje in potrebe po tehnoloških izboljšavah, uvajanju digitalnih tehnologij, krepijo tržni položaj, vzporedno z njimi so potrebna tudi dodatna izobraževanja (inovacije, AKIS),... K zagotavljanju stabilnosti dohodka prispevajo predvsem ukrepi SKP, zato smo pri merilu kompleksnosti podali oceno 3.
1	Zmanjšati izpostavljenost KMG vremensko/klimatskim tveganjem	1	Zmanjšanje izpostavljenosti KMG vremenskim tveganjem je rezultat kombiniranja različnih ukrepov SKP. Ker gre za skupek številnih vsebinsko različnih ukrepov, ki jih zagotavljamo tudi z drugimi javnimi politikami, smo pri ocenjevanju kompleksnosti podali oceno 1.
1	Ohranitev proizvodnega potenciala in obsega kmetijskih zemljišč	1	Ohranjanje obsega kmetijskih zemljišč in potenciala tej je rezultat kombiniranja različnih ukrepov SKP. Ker gre za skupek številnih vsebinsko različnih ukrepov, ki jih zagotavljamo tudi z drugimi javnimi politikami, smo pri ocenjevanju kompleksnosti podali oceno 1.
2	Povečanje produktivnosti, konkurenčnosti in tehnološki razvoj kmetijskih gospodarstev, vključno s prehodom v krožno gospodarstvo	1	Prav zaradi zelo splošnega zapisa te potrebe, ki na široko združuje številne posamezne potrebe, je naslovitev le-te zelo kompleksna. Za uspešno naslavljanje te potrebe pa bo potrebno programiranje več ukrepov, zato je pri merilu kompleksnosti ta potreba prejela 1 točko.
2	Povečanje konkurenčnosti kmetij na gorskih območjih	2	Na ohranjanje kmetijstva na OMD območjih, kar je rezultat zagotavljanja konkurenčnosti, vplivamo z različnimi ukrepi SKP (neposredna plačila, OMD plačila, plačila za naložbe v kmetijska gospodarstva, KOPOP,... kar kaže na kompleksnost te potrebe, zato smo ji pri merilu 3 dodelili 2 točki.
2	Povečanje konkurenčnosti in tržne naravnanosti majhnih kmetij, ki imajo tržni potencial	2	Zagotavljanje konkurenčnosti je v tesni povezavi z zagotalvjanjem primerljivega dohodka, ta pa je rezultat kombiniranja različnih ukrepov SKP in dohodka ter ukrepov izven kmetijstva (npr. ukrepi socialne politike, ukrepi za malo gospodarstvo, itd.). Ker gre za skupek številnih vsebinsko različnih ukrepov, ki jih zagotavljamo tudi z drugimi javnimi politikami, smo pri ocenjevanju kompleksnosti podali oceno 2.

Legenda ocen:
5- Potrebo je mogoče naslavljati z enostavnimi, razumljivimi ukrepi
1- Naslovitev potrebe je kompleksna, potrebnih je več, med seboj povezanih ukrepov

2	Povečanje konkurenčnosti in tržne naravnanosti ekoloških kmetij	2	Zagotavljanje tržne usmerjenosti EK kmetij ter vzpostavitev/ohranjanje konkurenčnosti teh je rezultat kombiniranja različnih ukrepov SKP. Čeprav mora precejšnji del konkurenčnosti EK kmetij temeljiti na pokrivanju iz trga (zavestna odločitev po pseganju drugačnih in dražjih izdelkov), smo zaradi skupka številnih vsebinsko različnih ukrepov pri ocenjevanju kompleksosti podali oceno 2.
2	Tehnološki razvoj živilsko-predelovalne panoge, vključno z digitalizacijo in prehodom v krožno gospodarstvo	4	Zaradi močne izražanosti cilja kot tudi ciljev skupine je kompleknost manj zahtevna, zato smo dali oceno 4.
2	Učinkovito delovanje AKIS ter prenosa inovacij in znanja v prakso	4	Prenos znanja in inovacij zajema široko področje, ki pa je glede implementacije manj kompleksno in zato smo dlai oceno 4.
2	Povečanje konkurenčnosti gozdarstva in tehnološki razvoj v gozdno-lesni verigi	2	Opredelitev potrebe na široko združuje številne posamezne potrebe, zato je naslovitev le-te zelo kompleksna. Za uspešno naslavljanje te potrebe pa bo potrebno programiranje več ukrepov, zato je pri merilu kompleksnosti ta potreba prejela oceno 2.
2	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja ter prenosa znanja in inovacij v prakso za področje gozdarstva SC 10	3	Zaradi močne izražanosti cilja kot tudi ciljen skupine je kompleknost srednje zahtevna, zato smo dali oceno 3.

3	Vzpostavitev in razvoj močnih in odpornih verig vrednosti preskrbe s hrano	2	Vzpostavitev in razvoj močnih in z vidika konkurenčnosti odpornih verig vrednosti preskrbe s hrano zahteva izrazito sistemski pristop, v katerega je vključenih več sektorjev. Ti pristopajo k reševanju posameznih segmentov z različnimi ukrepi in spodbudami.
3	Boljša tržna organiziranost pridelovalcev za skupen nastop na trgu in krepitev neposrednega trženja pridelovalcev	4	Potrebo je potrebno predvsem naslavljati z izpopolnjevanjem doslej manj uspešnega ukrepa Ustanavljanje skupin proizvajalcev. Večja prepoznavnost in boljša organiziranost teh skupin sta dve dve od osnovnih prioritet za boljše delovanje teh shem. Ukrepi za krepitev neposrednega trženja pridelovalcev je potrebno usmeriti predvsem na področje naložb.
3	Boljša tržna organiziranost za skupen nastop na trgu za področje gozdarstva	4	Tudi na področju gozdarstva je potrebno podpreti ustanavljanje skupin za nove pristope nastopanja na trgu.
3	Krepitev vključevanja v sheme kakovosti in prepoznavnosti shem kakovosti med potrošniki	5	Ena od ključnih usmeritev kmetijske politike v Sloveniji mora ostati povečanje kakovosti. Začetna finančna podpora pridelovalcem, ki se vključujejo v sheme kakovosti, je izrazito pomembna in pomembno vpliva na njihovo lažje vključevanje in prilagajanje zahtevam na trgu.
3	Povezovanje ekoloških proizvajalcev s ciljem večje prisotnosti ekoloških proizvodov na trgu in v verigah vrednosti	4	Potrebo je potrebno naslavljati z ozko ciljno naravnanim ukrepom, ki bo povezal in organiziral specifično skupino proizvajalcev. Za doseganje večje učinkovitosti mora ukrep vključevati tudi vzporedno shemo kakovosti ekološka pridelava in predelava.
3	Krepitev kratkih dobavnih poti in lokalnih trgov	3	Glede na to, da je v kratke dobavne verige vključenih več deležnikov je za njihovo učinkovito vzpostavitev in samo krepitev potrebnih več vzporednih ukrepov. Za krepitev lokalnih trgov so potrebne tudi naložbene podpore v okviru spodbujanja lokalnega razvoja.

3	Učinkovito delovanje AKIS-a ter prenosa inovacij in znanja v prakso	2	Za učinkovitejše delovanje AKIS-a je ključno sistematično ukrepanje na vseh področjih ustvarjanja in prenosa znanja. Gre za izrazito kompleksen pristop, kjer je potrebno še posebno pozornost nameniti ukrepom za spodbujanje digitalizacije in prenosa inovacij.
4	Zmanjševanje emisij TGP iz kmetijstva	3	Ukrepi za zmanjšanje emisij so dokaj kompleksni, v nekaterih primerih sovpadajo z ukrepi drugih specifičnih ciljev (npr. zmanjšanje negativnih vplivov kmetijstva na stanje površinskih in podzemnih voda, SC 5) ali jim celo nasprotujejo (npr. ohranjanje oz. izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti habitatov in vrst kmetijske krajine, zlasti na območjih Natura 2000, SC 6).
4	Ohranjanje organske snovi v kmetijskih tleh	4	Potrebo je mogoče naslavljati z dokaj enostavnimi, razumljivimi ukrepi.
4	Prilagoditev kmetijskih gospodarstev na podnebne spremembe	4	Za prilagajanje kmetijskih gospodarstev podnebnim spremembam obstajajo številni enostavni ukrepi, nekateri, sicer zelo učinkoviti, pa terjajo zelo kompleksne rešitve (npr. zagotavljanje vode za namakanje).
4	Ohranitev in obnovitev kmetijskega in gozdnega potenciala po naravnih nesrečah in neugodnih vremenskih razmerah	5	Potrebo je mogoče naslavljati z dokaj enostavnimi, razumljivimi ukrepi.
4	Povečanje OVE in učinkovita rabe energije pri primarni pridelavi hrane	4	Potrebo je mogoče naslavljati z dokaj enostavnimi, razumljivimi ukrepi.
4	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja o podnebnih spremembah in trajnostni energiji	3	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja terja vzdrževanje in sodelovanje različnih deležnikov kmetijskega sistema znanja in inovacij. Pridobivanje relevantnega znanja, njegov prenos in izmenjava ter uporaba v praksi je med najzahtevnejšimi nalogami na tem področju.
4	Zagotovitev ustrezne tehnološke infrastrukture laboratorijev in ustrezne tehnološke in kadrovske opremljenosti za namen monitoringa ter zagotavljanja ustreznega nabora analitičnih metod ter krepitev sistema napovedovanja škodljivcev in bolezni rastlin in prognostičnih obvestil ter prenosa znanja v prakso	4	Enako kot v vrstici zgoraj ob upoštevanju predloga na listu 2 - Naslavljanje potreb
5	Zmanjšanje negativnih vplivov kmetijstva na stanje površinskih in podzemnih voda	3	Realtivno kompleksno naslavljanje preko množice povezanih ukrepov.
5	Ohranjanje kmetijskih in gozdnih tal	3	Realtivno kompleksno naslavljanje preko množice povezanih ukrepov.
5	Zmanjševanje izpustov TGP in amonijaka	3	Nekateri ukrepi za zmanjšanje emisij so dokaj enostavni, nekateri pa kompleksni ali pa sovpadajo z ukrepi drugih specifičnih ciljev (npr. zmanjšanje negativnih vplivov kmetijstva na stanje površinskih in podzemnih voda, SC 5).
5	Spremembe v prostorskem načrtovanju	2	Zelo kompleksna potreba, pdvisna od številnih zunanjih dejavnikov.

5	Vzpostavitev in vodenje celovitega kakovostnega in javnosti odprtega informacijskega sistema za spremljanje vpliva podnebnih sprememb na kmetijstvo in gozdarstvo (npr. suše)	4	Potreba je za SC 5 relevantna v kladu z zahtevami mednarodnega poročanja o ogljični bilanci in drugimi zavezami Slovenije v okviru blaženja klimatskih sprememeb (npr. LULUCF) in stanja okolja, vključno s stanjem tal (npr. direktiva o gnojilih)
5	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja za področje voda, tal in zraka	4	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja terja vdrževanje in sodelovanje različnih deležnikov kmetijskega sistema znanja in inovacij. Pridobivanje relevantnega znanja, njegov prenos in izmenjava ter uporaba v praksi je med najzahtevnejšimi nalogami na tem področju.
5	Zagotovitev ustrezne tehnološke infrastrukture laboratorijev in ustrezne tehnološke opremljenosti za namen monitoringa ter zagotavljanja ustreznega nabora analitičnih metod ter krepitev sistema napovedovanja prognostičnih obvestil	3	Potreba je za SC 5 relevantna in izvedljiva ob sodelovanju manjšega števila deležnikov v skladu z novimi spremembami zakona o kmetijstvu v delu, ki odreja spremljanje stanja tal in kmetijskega okolja ter vzpostavitev baz podatkov stanja tal in okolja (predsvem členi 28.xx)

6	Ohranjanje oz. izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti habitatov in vrst kmetijske krajine, zlasti na območjih Natura 2000	1	Zelo kompleksna potreba, ki vključuje številne vrste in habitatni tipe, potrebnih bo več med seboj povezanih ukrepov.
6	Ohranjanje kmetijske kulturne krajine in krajinskih značilnosti	1	Zelo kompleksna potreba, ki vključuje številne raznolike krajinske značilnosti, potrebnih bo več med seboj povezanih ukrepov.
6	Ohranjanje ekosistemske storitve opraševanja z izboljšanjem življenjskega prostora divjih opraševalcev	2	Kompleksna potreba, ki vključuje številne vrste in krajinkse elemente, potrebnih bo več med seboj povezanih ukrepov.
6	Ohranjanje oz. izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v gozdovih	3	Potrebnih bo majhno število ukrepov za ohranjanje manjšinskih gozdnih habitatnih tipov.
6	Ohranjanje oz. izboljšanje stanja kmetijske biotske raznovrstnosti	4	Potrebnih bo samo nekaj enostavnih ukrepov.
6	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja za področje naravovarstva	4	Zadostuje sklop jasnih in razumljivih ukrepov ciljnega financiranja izobraževanj kmetov o biotski pestrosti.

7	Izboljšanje starostne strukture nosilcev kmetijskih gospodarstev	4	Prenos kmetijskega gospodarstva na mlajšo generecaijo je učinkovit ukrep za izboljšanje starostne strukture na kmetijskih gospodarstvih. Na učinkovitost ukrepa lahko vpliva neugodna veliostna struktura kmetijskih gospodarstev in velik delež samooskrbnih gospodarstev.
7	Ustvarjanje novega delovnega mesta	4	Ta potreba zahteva medsektorsko sodelovanje. Z investicijskimi ukrepi kmetijske politike lahko pogojujemo ustvarjanje novih delovnih mest v kmetijstvu in ŽPI.
7	Olajšanje dostopa do sredstev za naložbe	3	Višja stopnja podpore pri naložbenih ukrepih v okviru Programa razvoja podeželja in pridobivanje ugodnih posojil v okviru Slovenskega regionalno razvojnega sklada omogoča mladim prevzemnikom lažji dostop do finančnih sredstev za nalože na kmetijskih gospodarstvih
7	Dvig usposobljenosti in prenos znanja	3	

7	Poskrbeti za prenosnika	4	V Sloveniji se je v programskem odobju 2007-2013 že izvajal ciljno usmerjen ukrep Zgodnje upokojevanje kmetov, ki pa se zaradi zahtevnega programiranje ukrepa in pomanjkanja finančnih sredstev v tem programskem obdobju ne izvaja. Prenosnikom, ki ne izpolnjujejo pogojev za upokojitev bi bilo smiselno preko ukrepov socialne politike olajšati prenos kmetijskega gospodarstva na mlajšo generacijo.
7	Omogočiti zagon kmetijske dejavnosti novim pristopnikom v kmetijstvo	1	V Sloveniji ni vzpostavljenega sistema, ki bi omogočal vključitev novih pristopnikov v kmetijstvo. Zaradi velike navezanosti ljudi na zemljo, možnost pridobivanja plačil nevezanih na proizvodnjo, velikega povpraševanja po kvalitetnih kmetijskih zemljiščih in pogosto neurejenih lastninskih (dednih) razmerij je težko na novo vzpostaviti kmetijsko gospodarstvo. V Sloveniji ne obstaja register opuščenih kmetij in razpoložljivih kmetijskih zemljišč, ki bi lahko bila na voljo novim pristopnikom v kmetijstvo, zato bi bila vzpostavitev ukrepov nov izziv.

8	Razvoj osnovnih storitev, dvig kakovosti življenja in zagotavljanje infrastrukturnega razvoja na podeželju	2	Za doseganje teh ciljev je potrebno usklajeno medsektorsko delovanje različnih ministrstev (MGRT, MKGP, MDDSZ).
8	Socialna vključenost vseh prebivalcev	1	V okviru SKP se Ukrepi, ki spodbujajo socialno vključenost vseh prebivalcev izvajajo predvsem preko ukrepa LEADER/CLLD, katerega izvajanje je zaradi vključenosti različnih skladov vedno zahtevna.
8	Spodbujanje zaposlovanja in podjetništvo na podeželju	4	V PRP 2014-2020 se z različnimi ukrepi neposredno ali posredno podpira zaposlovanje in podjetništvo.
8	Razvoj krožnega gospodarstva in biogospodarstva na podeželju	2	Ker gre za horizontalen pristop je pri zasledovanju ciljev potrebno zagotoviti podporo raznim deležnikom v okviru različnih specifičnih ciljev. Kker gre za večje število ukrepov lahko težavo predstavlja merjenje učinkov.
8	Spodbujanje različnih oblik sodelovanja ter izboljšanje prenosa znanja in ter informiranje deležnikov na podeželju	3	V Sloveniji so že vzpostavljeni in uveljavljeni različni ukrepi, ki spodbujajo različne oblike vseživljenjskega učenja in usposabljanja. V okviru SKP je lahko težava, da si izvajalci izobraževanj in usposabljanj želijo zagotoviti sistemsko financiranje skozi celotno programsko obdobje, zato spodbujajo izvajanje letnih izobraževanj, ki so predpogoj za sodelovanje v ukrepih PRP (EK, KOPOP, DŽ)

9	Za bolj skrbno »upravljanje« s protimikrobnimi zdravili/antibiotiki za zdravljenje živali	2	Poleg zakonskih možnosti/omejitev na zmanjšanje rabe protimikrobnih zdravil neposredno in posredno vplivamo s številnimi ukrepi PRP, zato smo dali oceno 2.
9	Zmanjšati rabo FFS	3	Na zmanjšanje rabe FFS neposredno vplivamo že s številnimi ukrepi PRP, posredno pa že z merili za pridobitev drugih plačil SKP, zato smo dali oceno 3.
9	Zagotavljanje živalim prilagojenih načinov reje	3	Na zagotavljanje živalim prilagojenih načinov reje neposredno in posredno vplivamo s kombinacijo nekaj ukrepov PRP, zato smo dali oceno 3.
9	Zmanjševanje izgub in odpadkov hrane	2	Vpliv na zmanjšanje zavržkov hrane neposredno in posredno vplivamo s kombinacijo ukrepov PRP in nacionalnih ukrpeov, zato smo dali oceno 2.

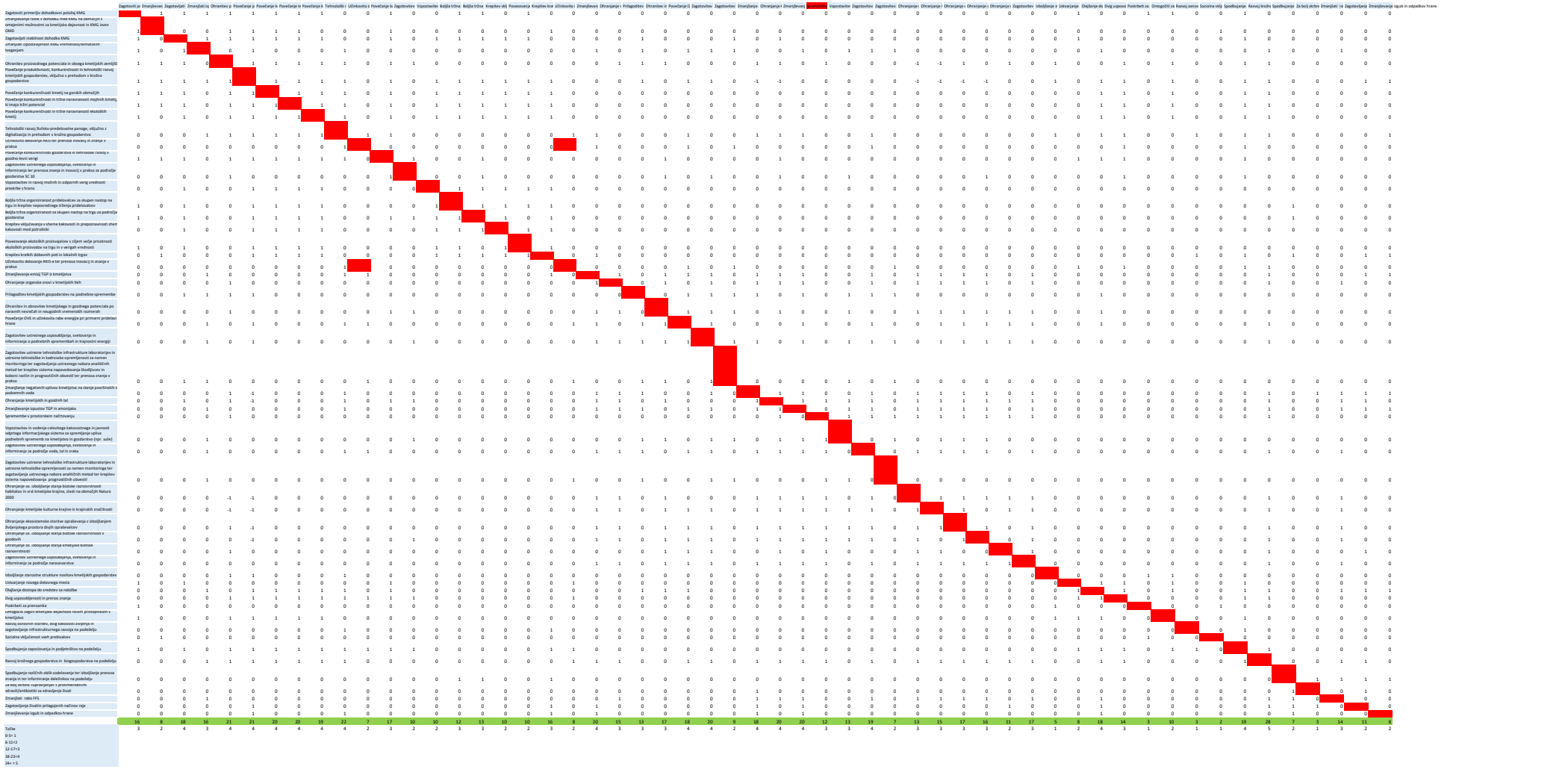

Uvrstitev	SC	Potreba	Merilo 1	Merilo 2	Merilo 3	Merilo 4	SKUPAJ
1	3	Boljša tržna organiziranost pridelovalcev za skupen nastop na trgu in krepitev neposrednega trženja pridelovalcev	5	5	4	3	17
2	3	Boljša tržna organiziranost za skupen nastop na trgu za področje gozdarstva	5	4	4	3	16
3	5	Ohranjanje kmetijskih in gozdnih tal	3,5	5	3	4	15,5
3	4	Povečanje OVE in učinkovita rabe energije pri primarni pridelavi hrane	4,5	3	4	4	15,5
4	1	Zagotavljati stabilnost dohodka KMG	4	4	3	4	15
4	8	Spodbujanje zaposlovanja in podjetništvo na podeželju	4	3	4	4	15
4	4	Prilagoditev kmetijskih gospodarstev na podnebne spremembe	4	4	4	3	15
5	5	Zmanjšanje negativnih vplivov kmetijstva na stanje površinskih in podzemnih voda	3	4	3	4	14
5	2	Tehnološki razvoj živilsko-predelovalne panoge, vključno z digitalizacijo in prehodom v krožno gospodarstvo	3	3	4	4	14
5	3	Krepitev vključevanja v sheme kakovosti in prepoznavnosti shem kakovosti med potrošniki	3	4	5	2	14
5	3	Povezovanje ekoloških proizvajalcev s ciljem večje prisotnosti ekoloških proizvodov na trgu in v verigah vrednosti	3	5	4	2	14
5	8	Razvoj krožnega gospodarstva in biogospodarstva na podeželju	3	4	2	5	14
5	4	Ohranjanje organske snovi v kmetijskih tleh	2	5	4	3	14
6	6	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja za področje naravovarstva	1,5	5	4	3	13,5
6	7	Izboljšanje starostne strukture nosilcev kmetijskih gospodarstev	3,5	5	4	1	13,5
6	4	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja o podnebnih spremembah in trajnostni energiji	1,5	5	3	4	13,5
7	5	Zmanjševanje izpustov TGP in amonijaka	2	4	4	3	13

7	2	Povečanje konkurenčnosti in tržne naravnanosti majhnih kmetij, ki imajo tržni potencial	4	3	2	4	13
7	4	Zmanjševanje emisij TGP iz kmetijstva	2	4	3	4	13
7	7	Ustvarjanje novega delovnega mesta	4	3	4	2	13
7	7	Olajšanje dostopa do sredstev za naložbe	2	4	3	4	13
7	7	Omogočiti zagon kmetijske dejavnosti novim pristopnikom v kmetijstvo	5	5	1	2	13
7	4	Ohranitev in obnovitev kmetijskega in gozdnega potenciala po naravnih nesrečah in neugodnih vremenskih razmerah	1	4	5	3	13
8	5	Zagotovitev ustreznega usposabljanja, svetovanja in informiranja za področje voda, tal in zraka	1,5	4	3	4	12,5
8	1	Zagotoviti primerljiv dohodkovni položaj KMG	3,5	5	1	3	12,5
9	2	Povečanje produktivnosti, konkurenčnosti in tehnološki razvoj kmetijskih gospodarstev, vključno s prehodom v krožno gospodarstvo	3	4	1	4	12
9	2	Povečanje konkurenčnosti kmetij na gorskih območjih	2	4	2	4	12
9	6	Ohranjanje kmetijske kulturne krajine in krajinskih značilnosti	4	4	1	3	12
9	6	Ohranjanje oz. izboljšanje stanja kmetijske biotske raznovrstnosti	3	3	4	2	12
9	7	Poskrbeti za prenosnika	3	4	4	1	12
9	9	Zagotavljanje živalim prilagojenih načinov reje	5	2	3	2	12
10	6	Ohranjanje oz. izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti habitatov in vrst kmetijske krajine, zlasti na območjih Natura 2000	2,5	5	1	3	11,5
11	5	Spremembe v prostorskem načrtovanju	3	3	2	3	11
11	1	Zmanjševanje razlik v dohodku med KMG na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost in KMG izven OMD	4	4	1	2	11
11	1	Zmanjšati izpostavljenost KMG vremensko/klimatskim tveganjem	3	4	1	3	11